

Svar på beslut i kommunstyrelsen i Malmö 2019-05-08 angående inriktningsbeslut om Malmö avloppstunnel.

BAKGRUND

Malmö avloppstunnel har utretts sedan 1990-talet. Efter den senaste utredningen lämnades ett förslag till inriktningsbeslut från VA SYD till Kommunstyrelsen. Vid Kommunstyrelsens möte 2019-05-08 togs inget inriktningsbeslut att bygga Malmö avloppstunnel. Istället efterfrågades mer underlag, då Malmö avloppstunnel inte kan beslutas enskilt utan måste bedömas i förhållande till helheten:

”Kommunstyrelsen begär att VA Syd inkommer med ett samlat underlag för helhetsbedömning av planering och genomförande av planerade investeringar avseende transport av avloppsvatten och utbyggnad av Sjölunda med mera, och hur detta påverkar behovet av höjningar av VA-taxan och andra konsekvenser för Malmö stad med anledning av framförda synpunkter.”

Med anledning av detta beskriver VASYD i denna skrivelse hur Malmö avloppstunnel är en viktig del i en större regional helhetslösning som kan klara nya lagkrav och en stark befolkningsökning om vi agerar i tid. Med avsikt att Malmö avloppstunnel åter tas upp på den politiska agendan för ett inriktningsbeslut, som möjliggör att tid och kostnader för helheten kan minimeras.

INLEDNING

”Hållbar avloppsrening i ett växande Skåne” är en satsning och ett ansvarstagande från VA SYD som syftar till att skapa en regional helhetslösning för att ta hand om avloppsvatten. Utmaningarna är samma för alla kommuner i sydvästra Skåne. Med växande befolkning, gamla reningsverk, skarp miljökrav behöver omfattande åtgärder genomföras inom kort tid – annars bryter vi mot lagen och det kan kosta oss mycket, både ekonomiskt och miljömässigt.

VA SYD har med samlad spetskompetens i området kommit fram till att den mest samhällsekonomiska och hållbara lösningen är regional. Liknande lösningar är redan igång i andra delar av landet, till exempel Stockholm och Göteborg som har samma utmaningar.

Sjölunda avloppsreningsverk (ARV) i Malmö blir navet genom att det byggs ut och moderniseras för en befolkning på 800 000 personer. Grannkommuner erbjuds att ansluta sitt avloppsvatten. Det kan innebära att fler ARV kommer att kunna stängas framöver. Det finns redan en inriktning att stänga Källby ARV i Lund. Det blir dyrt för varje kommun att bygga ut och modernisera avloppsreningsverk var för sig. Förutom lägre totalkostnader medger skalfördelar möjlighet att säkerställa tillräcklig kompetens, där ny teknologi ställer höga krav.

Att genomföra denna stora satsning kräver stora byggprojekt som är beroende av varandra. De projekt som hänger ihop som en anläggning och som måste beslutas om inom ett par år är:

- ett nytt regionalt toppmodernt reningsverk i Malmö, Nya Sjölunda.
- ny infrastruktur för att leda avloppsvatten från Lund och närliggande kommuner till Malmö.
- en avloppstunnel under centrala delarna av Malmö, för att ersätta föråldrade och underdimensionerade huvudledningar, Malmö avloppstunnel.

PRINCIPER FÖR SKALFÖRDELAR OCH KOSTNADSFÖRDELNING

Utredningar om ekonomiska skalfördelar med **en** större anläggning jämfört med flera mindre visar att totalkostnaderna (kapital- och driftkostnader) minskar i medeltal per ansluten person med ökande antal anslutna. För att uppnå denna gemensamma nytta med en regional anläggning måste också kringliggande infrastruktur i form av tunnlar och ledningar byggas så att fler orter och kommuner kan anslutas. Alla dessa åtgärder utgör ett system för avloppsvattenrening i ett område (region) som omfattar sju kommuner. Systemets gränser bygger på en rimlig geografisk närhet mellan orterna i förhållande till kostnader för transport av avloppsvatten.

Grundprinciperna för anslutna kommuner bör därför vara att såväl reningsverket som den tillkommande infrastrukturen bör betraktas som en gemensam investering. I ett samägt system för avloppsvattenrening delar de anslutna kommunerna på ägandet i förhållande till den andel av systemet som respektive kommun nyttjar.

Förslagsvis fördelas driftkostnaderna baserat på hur stor volym (m³/år) varje kommun leder till Nya Sjölunda. Denna del är påverkbar både avseende tillskottsvatten och genomsnittlig vattenanvändning.

BEHOVET AV HÖJNINGAR AV VA-TAXAN, MALMÖS DEL.

De olika delarna av helheten är olika långt komna vad avser kostnadsbedömning. Delen Nya Sjölunda, som också är den största, har utretts under endast drygt ett år hittills. Förståelsen för att detta ger en mycket stor osäkerhet i att bedöma totalkostnaden för detta system är viktig. De beräkningar som gjorts i ett mycket tidigt skede av kapitalkostnaderna för hela det regionala systemet (Nya Sjölunda, överföring av avloppsvatten från Lund och Malmö avloppstunnel), där Malmös andel är ca 55 %, visar att det skulle vara nödvändigt med en taxehöjning i Malmö i storleksordningen 1800-3300 kr/år för en normalvilla. Motsvarande taxehöjning för en lägenhet skulle vara 1200-2200 kr/år. Avgiftshöjningen är beräknad utifrån när investeringen väl tas i bruk (2030). En succesiv avgiftshöjning innan investeringen tas i bruk är dock möjlig att göra, vilket skulle innebära en lägre mer utjämnad taxehöjning över ett antal år istället för en stor höjning ett år. Bland de osäkerheter som skapar spannet är den tidiga och osäkra kostnadsberäkningen, kommande ränteläge, avskrivningstider och hur många kommuner som ansluter sig till systemet.

PÅGÅENDE OCH PLANERADE INVESTERINGAR PÅ SJÖLUNDA

Sjölundas skick i dagsläget kräver stora åtgärder för att klara lagkraven som ställs tills vi har ett nytt verk. VA SYD har gjort en rejäl genomlysning och följer nu en investeringsplan som är väl integrerad med planeringen av Nya Sjölunda. De investeringar som görs nu ska så långt som möjligt kunna användas i Nya Sjölunda. Exempel på sådana investeringar är utbyggnaden av personallokalerna och den nya grovreningsanläggningen som tas i drift inom kort.

PLANERING OCH BESLUTSPROCESS

Tidplanen för genomförandet är snäv men nödvändig om vi ska klara av de lagkrav som ställs på verksamheten. Sjölunda har redan svårt att klara utsläppsvillkoren och kommer att behöva söka nytt tillstånd om ett par år. Planen är att ett nytt regionalt avloppsreningsverk kan stå färdigt i början av 2030-talet. Det tillstånd som kommer att sökas för reningsverket sträcker sig till 2050. De största riskerna som kan påverka tidplanen är beslutsprocessen, tillståndsprocessen och genomförandet av byggnation av Nya Sjölunda.

För att få klart hur stort Nya Sjölunda ska byggas måste de orter och kommuner som vill ansluta sig ange den andel som de vill ta i anspråk av reningsverket. Dessa beslut måste tas senast i slutet av 2020 då tillståndsprocessen för reningsverket startar. Tillståndsansökan kommer inte att omfatta de orter och kommuner som då inte meddelat önskad anslutning. Det pågår en dialog kring detta som leds av VA SYD.

Ett inriktningsbeslut från Malmö Kommunstyrelse att bygga Malmö avloppstunnel, som utgör en bärande del i hela systemet, har en betydande påverkan för möjligheten att på ett kostnadseffektivt sätt lösa de utmaningar som Malmö står inför som en halvmiljonstad.

Joel Olthed
Tf Förbundsdirektör VA SYD